

Kommentarer til arbejdet med "Idoler og helte":

Dette materiale indgår i et projekt for mellemtrinnet og er en samling tekster med enkelte opgaver. I forbindelse med projektets gennemførelse har vi inviteret JALEESA – der vandt konkurrencen for børnesang i TV2's "Scenen er din". Hun kan være et nutidigt idol, og har netop oplevet at komme fra "ingenting" og til at blive kendt, feteret og berømt i vide kredse.

Vi vil med dette projekt og arrangement give inspiration til, at man kan arbejde på mange måder med forskellige idoler og helte fra nutid og fra historien samt fra hverdagen og fra Bibelen. De fleste tekster er ikke primært beregnet på de yngste elever, men vi håber man alligevel kan bruge til forberedelsen og selv få passende ideer til undervisningen.

På de følgende ark vil man kunne finde kommentarer og forslag til arbejdet med de enkelte tekster i dette projekt.

STJERNER I DAG

1) Hvor har vi idoler fra – side 5 - 8

Baggrundsmateriale til læreren om Idoler og Helte

2) Vildt forelsket i idoler – side 9 - 11

OPGAVE: Lad eleverne sætte sig i grupper på 4-5 elever. Lad drengene og pigerne sidde i hver deres gruppe. På et ark papir skriver hver gruppe hvilke idoler eller helte, de hver især har, og lad dem skrive *hvorfor*, de er deres idol eller helt. Det behøver ikke være en kendt person, man kan sagtens argumentere i gruppen, for en de kender i familien eller i det nære miljø. Vigtigst er det, at der følger en begrundelse.

Skriv hver gruppes resultat på tavlen – husk begrundelse
Sammenlign drengenes forslag og pigernes forslag.

3) Identitet – idoler og helte – side 12 – 13

Baggrundsmateriale til læreren om idolars betydning for identitetsdannelsen

4) Om Jaleesa – vinder af talentkonkurrencen side 15

Siden er hentet fra www.jaleesa.dk og er oprettet efter at hun vandt konkurrencen. Det er Jaleesa vi får besøg af til september 2005 og de elever, der skal møde hende, bør nok få tid til selv at se denne side på internettet og forberede nogle spørgsmål.

5) "Det skal være sjovt – ellers stopper vi!" – side 16 – 18

Artiklen er bragt med tilladelse af HELSE og bør læses sammen med eleverne.

OPGAVE:

Spørgsmål til drøftelse i klassen:

1. Synes I, at der er problemer ved at gøre så små piger som Simone og Jelesaa kendte?
2. Hvilke problemer mener I, der kan komme, og som man ikke kan tage højde for?
3. Kender I eksempler på, at berømmelse kan stige nogle mennesker til hovedet, så det var bedre for dem, at de aldrig var blevet kendte?
4. "Hvis man bliver kendt, har man tre måneder til at følge en succes op på, ellers bliver man glemt" – sådan siger kendere af branchen. Hvilke problemer kan det skabe og skal man være ligeglad med det?
5. Find de steder i teksten der handler om "karriere" og "en sund barndom" – hvordan mener du Simone og hendes mor tackler det?
6. Hvad mener I generelt om TV2's udsendelse, som gør almindelige mennesker kendte og berømte. Fordele og ulemper?

6) Michael Laudrup – en fodboldhelt – side 19 – 23

Teksten er ret svær for de yngste elever. Men de ældre elever vil kunne arbejde med teksten i grupper. Her er forslag til arbejdsopgaver:

OPGAVE:

Spørgsmål til drøftelse i klassen:

1. Er det rigtigt, som det bliver udtrykt: "Jo mer' vi elsker, jo mer' hader vi, når vi føler os svigtet?"
2. Drøft om I mener, Michael kunne have gjort noget anderledes. Var han en forræder?
3. Se på en af F.C. Barcelonas danske hjemmesider på <http://home11.inet.tele.dk/barca/> og læs mere om Katalonien og Barca.
4. Der er to citater af Michael Laudrup i teksten.
"Hvordan skulle jeg vide det? Jeg er jo altid på det hold, der vinder"
"Jeg har vist ikke så mange venner, som jeg troede!"
Hvad siger disse to udtalelser om Michael?
5. Hvordan beskriver den spanske presse Michael Laudrup?
6. Ole Ritter har sagt: "I kommer for at se os sejre. . . men I kommer også for at se os dø. . .!"
Tror I, Michael kunne have sagt det?

7) Overhead med forskellige idoler – side 25

Det er vigtigt, at man ikke bruger denne OHP for tidligt i projektet, og dermed låser eleverne fast i, hvem der er eller kan være et idol. Men når man har arbejdet med forløbet et stykke tid, kan denne OHP være med til at give fornyet inspiration.

OPGAVE:

Spørgsmål til drøftelse i klassen:

1. Gennemgå navnene og lad eleverne selv forklare hvem de forskellige personer er.
2. Skriv på tavlen hvem eleverne synes der mangler.
3. Hvorfor er idoler næsten altid skuespillere, musikere eller sportsfolk?

4. Drøft hvor stor en rolle penge spiller for, om man bliver et idol?
5. Lad evt. eleverne arbejde videre med deres idol og fremlæg for klassen.

8) Idolbesættelse – Stalking – side 27 - 28

Artiklen handler om bagsiden ved at blive kendt og berømt. Drøft om det er prisen værd, at blive et idol.

Der er i dag også flere og flere eksempler på at almindelige mennesker ikke kan gå i fred, fordi en nabo, en kollega eller en tilfældig person er blevet sygelig forelsket eller besat. Måske kender eleverne eksempler.

Der er også "modsatte" eksempler på f.eks. politikere, som er udsat for forskellige former for chikane, fordi nogle mennesker ikke bryder sig om det, de står for politisk.

Tag evt. kontakt til lokale politikere og forhør om de er udsat for telefontrusler og lignende.

HVERDAGENS HELTE

9) "Et liv på kanten" – en bog af B.S. – side 29 - 31

Denne artikel er af samme sværhedsgrad som artiklen om Michael Laudrup og derfor kun for de ældste elever.

B.S. fortæller i artiklen, at vi alle har brug for rollemodeller i vores liv. Vi har brug for "pejlemærker", for at vide hvor vi er på vej hen. Men så vender han det også om, og siger, at vi har brug for at finde "helten" i os selv. Hvis vi undgår at se os selv i spejlet, så kan vi heller ikke leve ærligt. Eller med andre ord så kan vi kun klare livet, hvis vi tør se det ved os selv, som er rarest at undgå. "Et godt liv skal man kæmpe for!"

OPGAVE:

DRØFT hvad B.S. mener med følgende citater:

1. *"Vi har de kendte, de smarte, dem med fuld fart på, men de færreste af dem er kendt for deres holdninger til livet. Og folk i dag har brug for pejlemærker – fordi livet kan være så svært. Der er så mange muligheder og faldgruber. Jeg fortæller ærligt om, hvordan jeg har levet mit liv. Og det kan folk bruge til noget. Et helt almindeligt menneske, der siger: Jeg er mig, jeg fik tæsk i skolen. Jeg har også problemer. Alligevel har jeg klaret mig. Et godt liv skal man kæmpe for."*
2. *"Giv en ung riffelskytte den bedste træning og det bedste udstyr og stil ham op på et bord. Hvis du vipper bordet under ham, kan han ikke ramme noget som helst. Med andre ord: Hvis dit fundament i livet ikke er stabilt, så når du ikke dine mål!"*

10) Hverdagens helte – side 32 -33

Her er nogle eksempler på hverdagens helte – almindelige mennesker – der har reddet et andet menneske. Find evt. i avisen eksempler på mennesker, der har gjort en heltemodig indsats. Hvad skal der til, for at man vil risikere sit eget liv for at redde et andet menneske? Drøft også i klassen om alle eleverne har taget Førstehjælpskursus?

Hvad skal man f.eks. gøre når:

- En du er sammen med får noget galt i halsen og er ved at blive kvalt
- Man står alene med en person, der har fået hjertestop
- Hvad er det første man skal gøre, hvis man er vidne til en trafikulykke?
- Man står ved en trafikulykke, og en impliceret bil bryder i brand
- Læs mere på <http://www.df-i.dk/>

11) "Jeg husker smagen af helte" – af Claus Meyer – side 34 - 37

- Claus Meyer vil gerne være en helt – hvad gør han for at få heltestatus?
- Hvad fortæller han om sin far? Er han, det du forstår ved en helt? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Hvad mener CM med de to sidste linier i historien? Kan heltene selv leve op til det?

12) "Noget om helte" – af Halfdan Rasmussen – side 38

OPGAVER:

1. Beskriv med dine egne ord, hvordan Halfdan Rasmussen mener, man skal bruge livet
2. Tror du, at det er muligt at leve på den måde, som han gerne vil leve på? Begrund dit svar.
3. Mener du, at det er i orden, at lade de andre slås, eller burde han forhindre dem i at slås?
4. Kan man altid undgå at slås? Forestil dig, at nogen kom og stjal hans øller eller gulerødder. Hvordan tror du, at han ville reagere på det?
5. Hvordan tror du, at verden ville se ud, hvis alle havde samme indstilling til tilværelsen og til krig som Halfdan Rasmussen?
6. Hvad er Halfdan Rasmussens holdning til helte?
7. Halfdan Rasmussen mener, at han er en helt på en anden måde. Hvordan?
8. Synes du, at Halfdan Rasmussen er en helt? Begrund dit svar.

DRØFTELSE:

- Nogle gange kan man godt komme op at skændes eller slås med nogen, selv om man ikke vil. Det kan være at man bliver provokeret til at slås, eller måske er man nødt til at forsvare sig.
- Find eksempler fra din egen hverdag, hvor du har prøvet noget lignende.
- Diskuter med de andre, om du kunne have handlet anderledes for at undgå at skændes eller slås.
- Skal man være "stærk" for at undgå at komme op at slås?
- Synes du, at du har været en slags helt i nogle af de situationer? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Du har måske oven i købet set nogle, der var lige ved at komme op at slås, og så har du på ene eller anden måde forhindret dem i at komme op at slås. Har du så været en helt i en sådan situation?

HELTEMOD

13) Niels Ebbesen – en lokal heltefigur – side 39 – 44

1. Niels Ebbesen syntes, at han var nødt til at føre krig mod tyskerne for at befri Jylland, selv om han ikke brød sig om at krige. Kunne situationen have været løst på en anden måde end ved oprør – i så fald hvordan?
2. Er Niels en modig mand, og/eller er han dumdristig?
3. Hvordan tror du, at det ville have gået, hvis ikke Niels Ebbesen havde slået grev Gert ihjel?
4. Tror du, at Niels havde regnet med, at oprøret ville udvikle sig som det gjorde? Begrund dit svar.
5. Synes du, at det er i orden, at Niels trak så mange folk med i døden. Hvorfor/hvorfor ikke?
6. Er Niels Ebbesen er en helt. Hvorfor/hvorfor ikke?
7. Hvis resultatet af krigen havde været anderledes, altså at tyskerne havde beholdt landet, ville Niels Ebbesen så stadig have været en helt? Begrund dit svar.
8. Er de tyske soldater helte? Hvorfor/hvorfor ikke?

14) "De sidste timer" – side 45 – 48

1. Prøv at give forklaringer på at modstandsgrupperne opstod og voksede (historiske og personlige).
2. Drøft de citater fra brevene, som bliver nævnt i FORORDET. Hvordan kan det være, at én kort før sin henrettelse kan skrive: *"blot man tror på Gud, da har man intet at frygte?"*
3. Mange af de henrettede var ganske unge drenge omkring tyveårsalderen. Hvis det var i dag, hvad ville dine motiver så være for at....
a) deltage i en modstandsgruppe b) for IKKE at deltage
4. Find sangen "Altid frejdig" i en sangbog og skriv med dine egne ord, hvad sangen handler om. Hvordan kan det være, at netop den sang var til trøst for mange af de dødsdømte? (I kan evt. synge sangen i klassen)
5. Drøft Niels Fills forhold til kristendommen ud fra følgende citat fra brevet: *"Nu vil jeg håbe, at Gud i Himlen vil være med jer alle og holde sin hånd over jer og hjælpe jer, ligesom han også har hjulpet os gennem denne tid, og da han har givet os en mening med livet, ligesom han har en mening med døden, så går jeg trygt den vej, som han vil, for det er den rette."*

15) "Tordenskiold – en alt for kjeik gut" – side 49 – 56

Teksten er ikke beregnet for de yngste elever

Der er ingen arbejdsspørgsmål til historien om Tordenskiold – den kan læses for eleverne eller genfortælles af læreren. Husk udtrykket "Tordenskiolds soldater" som er en talemåde (fra Marstrand) hvor han snød fjenden til at tro, at der var mange flere soldater, end der var. Snak også om tændstikkerne og syng evt. skillingsvisen.

HELGEN ELLER IDOL

16) En helgen er et forbillede – side 57 – 58

Gå ind på side <http://www.katolsk.dk/index.php?id=190> og læs om danske helgener.

Vil man arbejde med katolsk tro, kan der søges på google eller blot læse <http://undervisning.religion.dk/kristendom/Katolsk-kristendom>

Find evt. <http://www.katolskorientering.dk> og find rubrikken "spørg om troen" – her bliver der svaret på forskellen mellem katolsk og protestantisk kristendom.

17) Frans af Assisi 1182 – 1226 – side 58 – 64

Afsnittet kan med fordel bruges også af de yngste elever. Til sidst i afsnittet findes Frans' bøn. Lad eleverne "oversætte" og forklare bønnens indhold.

- Hvad betyder det i praksis, hvis man skal efterleve Frans' bøn?
- Hvem er det, der handler, når Frans beder om at være Guds "instrument" eller "redskab", som det er udtrykt her?
- Forklar med eksempler, hvad følgende to sætninger betyder:
"det er ved at give, at vi modtager"
"det er ved at tilgive, at vi tilgives"

Se også <http://www.italy.dk/kultur/frans.htm>

18) Maximilian Kolbe – en katolsk antihelt – side 65 – 67

Læs eller genfortæl den autentiske beretning fra 2. verdenskrigs koncentrationslejre. Kolbe gik frivilligt i døden i stedet for et andet menneske. Historien kan sammenlignes Jesu død på korset og forklare, hvad det betyder, når vi i kristendommen taler om Jesu "stedfortrædende" død – at Jesus gik i døden i stedet for os mennesker.

IDOLER I BIBELEN?

19) Jesus – helt eller antihelt? side 68 – 70 - ELEVARK

Et land, hvor man ventede på befrieren og helten

Jødeland var engang for længe siden blevet erobret af det store Romerrige. Kejseren i Rom var langt borte, men han regerede ved hjælp af sine udsendinge. Dem var der så mange af, at alle jøder kunne mærke dem og følte sig plaget af dem. Alle skulle nemlig betale skat til kejseren, og desuden skulle man rette sig efter alle de bestemmelser og love, som romerne fandt på - også selvom de var helt anderledes end det, jøderne var vant til. Det er klart, at jøderne var trætte af romerne og deres magt, men til gengæld havde jøderne noget særligt, som intet andet folk havde. I Det gamle Testamente, der var jødernes bibel, kunne man læse om en stor helt og befrier, som Gud engang ville sende for at hjælpe sit folk til at leve i frihed. Ikke alene havde jøderne gamle beretninger, som de troede på fuldt og fast, men de var også sikre på, at denne helt, der kaldtes Messias, netop nu i denne tid ville komme og hjælpe dem. Og selv om romerne var hårde, holdt man håbet oppe. Nu skulle den store konge komme. Han ville smide romerne ud og hjælpe jøderne til at være herre i deres eget hus.

Befrieren kommer

Da Jesus blev født, kendte den jødiske konge, Herodes, godt til jødernes forventninger om en særlig konge. Da han fik at vide, at Messias var født, ville han slå ham ihjel. Når Messias voksede op, ville han nemlig blive en stor konge, og så havde man jo ikke længere brug for Herodes. Derfor slog Herodes en masse børn ihjel, men Jesus og hans forældre slap fra ham. Så kunne Jesus vokse op, indtil han kunne begynde som voksen at fortælle folk, at han vidste med sig selv, at han var befrieren, som Det gamle Testamente fortalte om. Han begyndte at gøre de ting, som man kunne forvente af Messias. Han

gjorde de syge raske, fik de blinde til at se og de lamme til at gå. Han bragte glæde og nyt håb til de fattige og alle, der var udenfor det gode selskab, idet han fortalte dem om Guds kærlighed.

Jesus som konge?

Så samlede folk sig om Jesus og ville gøre ham til konge, men Jesus ville ikke have det på den måde. Nok var han konge, men ikke på den måde, som man ellers er konge på i denne verden. Hans kongerige var noget, der skulle være indeni folk, ikke udenpå. Nogle gode tanker, de skulle have, en glæde, de skulle modtage og en indre fred, som han kunne give dem. Han ville også lære dem, hvordan de skulle elske hinanden og gøre godt imod alle mennesker. Så ville Gud velsigne dem.

Men romerne fik lov at blive i landet. Jesus ville ikke gå foran sine landsmænd i et oprør imod romerne. Det var mange skuffede over. Allermest skuffede blev selv hans nærmeste, da Jesus blev fanget af sine modstandere og overgivet til romerne, så de kunne slå ham ihjel. Jesus gjorde slet ikke noget for at modsætte sig sine modstandere. De piskede ham, og folk spyttede på ham, fordi han ikke svarede til det, de havde ventet og håbet på. Da Jesus blev slået ihjel på korset, forstod de, at han slet ikke var den, de havde ventet.

Det skulle imidlertid vise sig, at der var noget mere. Jesu disciple, hans nærmeste tilhængere, kom pludselig frem fra deres skjul, hvor de ellers havde gemt sig. Nu fortalte de, at Jesus var opstået fra de døde, og at de selv havde mødt ham. Han havde talt til dem og velsignet dem. Mange blev vrede over den historie, og nogle af disciplene blev slået ihjel, men de fastholdt deres fortælling om Jesus til det sidste. Mange kom derfor også til at tro på Jesus. Til sidst bredte troen sig over hele romeriget, så selv kejseren bøjede sig derfor.

Jesus – helt eller antihelt?

Jesus var både en helt og det modsatte af en helt. Han var det modsatte af en helt, fordi han ikke gik i spidsen for alle dem, der ville smide romerne ud, og fordi han ikke ville være konge på den måde, som man havde håbet og forventet. Men han blev en helt, fordi han var konge på en anden måde. Nok smed han ikke kejserens udsendinge ud, men han gav folk en ny måde at tænke og leve på, så det ikke betød så meget for dem, at romerne var i landet. Ja, det, han gav, var så stærkt, at selv kejseren til sidst måtte bøje sig for det. For dem, der tror, blev Jesus alle tiders største helt, befrier og konge. For dem, der ikke tror, blev han den mand, der bragte så mange gode og smukke tanker, at vi alle sammen kan have glæde af det, og at Jesus har gjort verden til et lidt bedre sted at leve.

OPGAVER:

1. Hvilke forventninger havde jøderne til Jesus?
2. Hvordan levede Jesus op til jødernes forventninger?
3. Hvordan levede Jesus ikke op til jødernes forventninger?
4. Hvilke forventninger har du til en helt?

5. Hvordan reagerer man, hvis ens helt ikke lever op til ens forventninger?
6. Synes du, at Jesus var en helt? Hvorfor/hvorfor ikke?

20) Jesus – et idol? - side 71 – 72 – ELEVARK

1. Hvem er dit idol? Og hvorfor er netop denne person dit idol?
2. Hvordan dyrker du dit idol? Har du plakater på dit værelse, penalhus eller tøj med personen?
3. Hvad vil man fortælle andre, når man går med T-shirts eller hænger plakater med ens idol op?
4. Hvad er forskellen på f.eks. dit idol og Jesus?
5. På billederne efter spørgsmålene er der T-shirts med Britney Spears og Jesus. Hvad er Britney Spears kendt for? Hvad er Jesus kendt for?
6. Hvad er forskellen på at gå med Britney Spears navn på trøjen og Jesu navn?
7. Hvad tror du producenten mener med "Find din indre Britney"?

21) "Op al den ting, som Gud har gjort" – side 73

1. Gør rede for, hvordan salmen af Brorson kan sige noget om idoler og helte.
2. Slå følgende skriftsteder op i en bibel og find sammenhængen med emnet.
  - a) Apostlenes Gerninger kap. 14, vers 8 – 20
  - b) Apostlenes Gerninger kap. 28, vers 1 – 6
  - c) Korinterbrevet kap. 8, vers 4 -6

22) Er Gud død? – side 74 – 75

Digtet er anonymt og næsten mere en trosbekendelse. Det er en bekendelse som fortæller, hvordan vi har "afskaffet" Gud og i stedet fundet plagiater og erstatninger.

Det vil være en god idé at lade eleverne i de ældste klassetrin arbejde med at forklare hvad digtet indeholder.

Som arbejdsspørgsmål kunne de svare på flg.

- Redegør for hvordan og hvorfor vi har "afskaffet" Gud
- Find steder der viser, at når Gud ikke må være der, så finder vi mennesker på andre guder at tilbede. (Hvilke guder/idoler?)
- Er et liv uden Gud et liv i frihed – eller bundethed?
- Hvordan bliver livet uden Gud?
- Hvad tror du er "digtets" mening?
- Sammenlign evt. med "Op al den ting" på side 71

23) "Morderens fortælling" – historien om David – side 76 – 79

Historien er en gendigtning af den bibelske beretning om kong David fra Det gamle Testamente. Når vi kategoriserer mennesker ud fra deres kvalifikationer, er det altid lettest, når vi - som på film - kan finde de gode og de onde. Men sådan er tilværelsen sjældent og derfor heller ikke i beskrivelsen af de bibelske personer. Kong David er en af de største personligheder i GT – den mægtigste og klogeste konge; det var ham, der samlede de mange stammer til eet stort rige og skaffede riget fred. Han blev også stamfader til Messias - til Jesus, og når der tales om Messiasriget i Bibelen, er det ofte associeret til "Davidsriget". Men han var også morder – myrdede en mand (Urias) for at han kunne gifte sig med konen (Batseba). Derfor kan denne beretning om David også fortælle, at Gud ikke sætter skel mellem gode og onde mennesker, men han værdsætter det enkelte menneske på godt og ondt.

24) "Da Samson væltede filistrenes tempel" - side 80 – 83

På sammen måde som den tidligere tekst om David, er også denne en beskrivelse af Samson på godt og ondt.

Vi har i materialet gjort, hvad vi kunne for at indhente tilladelser til dette materiale. Skulle der være enkelte, der mener at kunne gøre krav på godtgørelse, bedes man tage kontakt til os, således at afregning kan finde sted, som hvis tilladelse på forhånd var indhentet.